

חיים גמזו, מבקר תיאטרון (1910-1982)

תולדות האמנות הישראלית. היה אוצר התצוגה הישראלית בביאנלות של ונציה, פריס וסאו פאולו, והוא שהעניק לקבוצת "אופקים חדשים" את שמה. גמזו יסד את בית הספר לאמנויות התיאטרון "בית צבי" ברמת גן וניהל אותו בשנותו הראשונה.

גמזו נחשב למבקר קפדן וחריף – יש אומרים אפילו קטלני. ההומוריסטן אפרים קישון, שמחזותיו סבלו לא מעט משבט הביקורת של גמזו, המציא על שמו את הפועל "לגמוז", שפירושו – למתוח ביקורת קטלנית. גם את ידידותו רבת השנים עם אלתרמן לא היסס גמזו להקריב על מזבח האמת האמנותית שלו, כאשר כתב ביקורת שלילית על המחזה "פונדק הרוחות", פרי עטו של אלתרמן, שהוצג בתיאטרון "הקאמרי".

על מלאכת הביקורת כתב גמזו כך: "המבקר אינו מנהל פנקסים הפוסק אך לשבט ולחסד, הוא סיסמוגרף לכנות שבאמנות".

נולד ברוסיה למשפחה של צלמים. את האהבה לאמנות ינק עוד מהבית. בגיל שתים-עשרה עלה לארץ עם משפחתו ולמד בגימנסיה "הרצליה". ב-1928 נסע ללמוד משפטים ופילוסופיה בסורבון שבפריס, ושם התגורר בחודשים הראשונים עם נתן אלתרמן. כדי להתפרנס עבד כסטטיסט בהצגות תיאטרון. את הדוקטורט שלו בפילוסופיה עשה באוניברסיטת וינה ושוב חזר לפריס כדי להעמיק את היכרותו עם עולם האמנות, הספרות והתיאטרון הצרפתי. כאשר שב לישראל נתבקש על-ידי עורך "הארץ" דאז, גרשום שוקן, לכתוב מאמרי ביקורת על אמנות ותיאטרון, ומ-1942 היה מבקר האמנות הקבוע של העיתון. ב-1947 התמנה למנהל מוזיאון תל-אביב. בזמן כהונתו בתפקיד זה חדל לכתוב ביקורת על אמנות פלסטית אך המשיך לפרסם ביקורות תיאטרון. ב-1949 התפטר מניהול המוזיאון וחזר לנהל אותו ב-1962 למשך עשרים שנה עד לפטירתו. בתקופה זו הוביל את הקמת הבניין החדש של המוזיאון והידק את קשריו של המוזיאון עם זירת האמנות הבין-לאומית. ב-1951 התפרסם ספרו "ציור ופיסול בישראל" הסוקר את